

Pr Urve Palo
Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium
Harju 11
15072 Tallinn

Teie: 18.12.2014 nr 17-1/12-
00467/080

Meie: 22.01.2015 nr 8-2/14/7649-2

Vabariigi Valitsuse korralduse
„Energiamajanduse arengukava aastani
2030“ kinnitamine“ eelnõu kooskõlastamine

Haridus- ja Teadusministeerium kooskõlastab Vabariigi Valitsuse korralduse
„Energiamajanduse arengukava aastani 2030“ kinnitamine“ eelnõu järgmiste märkuste
arvestamisel:

1. Teadus- ja arendustegevuse planeerimine ja rahastamine:

Haridus- ja Teadusministeerium toetab eelnõu koostajate algatust käsitleda Energiamajanduse arengukava raames ka valdkondliku teadus- ja arendustegevust. Sotsiaalmajanduslike eesmärkidega teadus- ja arendustegevuse tellimuse suurenemine valdkondlike ministeeriumite poolt on üks Eesti arengueesmärke. Samas on ENMAK eelnõus mitmeid puudusi teadus- ja arendustegevuse planeerimises ja rahastamises, mille osas tuleb eelnõus olulisi parandusi teha.

- a) Lk 71 on kirjas, et „ENMAK-i kõigil viiel meetmel on konkreetsed tegevused, millest tulenevad otsesed ja kitsalt määratletud TA-vajadused enamuse tegevuste edukaks rakendamiseks“ ning selle juurde on lisatud viide Arengufondi koostatud dokumendile „ENMAK 2030 valdkondade meetmete elluviimiseks vajalikud teadus- ja arendustegevused“^[1]. Selle detailse dokumendi järgi on aastatel 2015-2020 ENMAK T&A tegevuste kogumaksumuseks 24,085 mln eurot (4 mln eurot aastas), kusjuures pole mainitud nende tegevuste rahastajat ega finantseerimisallikat. Arengukava alaeesmärkide täitmiseks kavandatud olulisemate tegevuste juures on lisaks sellele peaaegu igal pool mainitud ka teadus- ja arendustegevus, samuti ilma vastutajate ja rahastusallikate täpsustamata. Lk 105 tabelis 7.1. on teadus- ja arendustegevuse „valdkondade tegevuste kogumaksumuse prognoos ühiskonnale 2015-2030“ kokku 13 mln eurot aastas, millest „riigi tegevuste maksumuse prognoos“ on 4 mln eurot aastas. Oleme seisukohal, et teadus- ja arendustegevuste planeerimisel peab arengukavas olema määratletud nii vastavate tegevuste eest vastutajad (tellijad) kui ka konkreetsed rahastusallikad.
- b) Lk 98 on väide: „ENMAK 2030 koostamisega paralleelselt koostati ENMAK 2030 meetmete elluviimiseks vajalike teadus- ja arendustegevuste raamprogramm. ENMAK 2030 eelnõus on selle alusel välja töötatud teadus- ja arendustegevuse meede 3.3“. Palume selgitada, mida tähendab „meede 3.3“, sest käesolevas dokumendis sellist viidet rohkem ei esine. Seletuskirjas (lk 20) on kirjas, et ENMAK

[1]

http://www.energiatalgud.ee/img_auth.php/2/23/ENMAK_2030_valdkondade_meetmete_elluviimiseks_vajalikud_teadus-jaarendustegevused.pdf

2030 T&A programm on saadetud kooskõlastamiseks kõikidele ENMAK-iga otseselt seotud ministriumitele. Peame oluliseks ära märkida, et HTM-ile pole see ametlikult jõudnud ning me pole programmi ametlikult kooskõlastanud. HTM esindajad on osalenud ENMAK T&A programmi aruteludel, juhtides korduvalt tähelepanu samadele puudustele, mis käesolevas kirjas on ära toodud – T&A tegevused peavad olema tagatud ressursiga ning nendel tegevustel peab olema kindel vastutaja (telliija).

- c) Arengukava eelnõus pole arvestatud energeetikateaduste ning ehitusteaduste sihtvalveerimise tulemustega. 2014. aastal viidi SA Eesti Teadusagentuuri (ETAg) poolt läbi energeetikateaduste ning ehitusteaduste sihtvalveerimised (viited vastavalt http://www.etag.ee/wp-content/uploads/2014/04/energetika_web.pdf ja <http://www.etag.ee/wp-content/uploads/2014/04/evaluation-of-research-in-civil-engineering.pdf>), milles toodi välja mitmeid kitsaskohti energeetika- ja ehitusalases teadustegevuses Eestis. Samuti anti selle tulemusel soovitusi, mida oleme edastanud ka Majandus- ja Kommunikatsiooniministriumile (MKM) seisukohtade kujundamiseks ja tegevuste planeerimiseks. Paraku ei sisalda arengukava eelnõu ühtegi tegevust sihtvalveerimise raportites toodud soovitude rakendamiseks. Vastavalt teadus- ja arendustegevuse korralduse seaduse §13 lg 1 p 1 on kõigi ministriumide ülesanded teadus- ja arendustegevuse valdkonnas oma valitsemisalale tarviliku teadus- ja arendustegevuse ning selle finantseerimise korraldamine, arvestades evalveerimiste tulemusi ning nendega kaasnevaid hinnanguid ja soovitusi. Arvestades, et ENMAK raames on MKMil vastutava ministriumina plaanis tellida suures mahus uuringuid, on otstarbekas pöörata tähelepanu ka sihtvalveerimise soovitude rakendamisele.
- d) Seoses dokumendiga „ENMAK 2030 valdkondade meetmete elluviimiseks vajalikud teadus- ja arendustegevused“ juhime tähelepanu sellele, et ühegi uuringu läbiviimise ei ole plaanis kaasata väliseksperte, vaid piirduakse Eestis olemasoleva kompetentsiga.
2. Ehitusvaldkonna õppekavade uuendamise ja koolitusmahtude planeerimine:
Lk 47 on kirjas: „Hoonete energiatõhususe eesmärgi täitmine ei ole saavutatav ilma valdkonnas tegutsevate erialaspetsialistide pädevuse tõstmiseta ja ehitusvaldkonna õppekavade uuendamise ja koolitavate hulga suurendamiseta.“ Praktiliselt sama väide on ka lk 51, kus lisaks energiatõhususele on mainitud ka sisekliima tagamise eesmärgi täitmine. Väidetavalt puuduvad praegu nii tellijatel kui teostajatel vajalikud teadmised ja professionaalsus (kutsetegevuse tähenduses), mistõttu võetakse elamu jätkusuutlikkuse tagamise seisukohast vastu ebaõigeid otsuseid ning kasutatakse tihti ebakvaliteetseid materjale ja tööjõudu. Leiame, et nii probleemi olemus kui ka pakutud lahendused vajavad kindlasti täiendavat detailset analüüsi. Soovitame tutvuda olemasolevate valdkondlike uuringute ja analüüside tulemustega (sh nt BuildEst projekti raames 2012. a valminud uuringu aruanne „Haridusvõimalused ja tööjõud Eesti ehitussektoris“). Materjalid edastatakse Teie kirjas märgitud kontaktisikule e-posti teel.
3. SA Archimedes ja SA Eesti Teadusagentuur (ETAg) roll arengukava rakendamisel:
Lk 103 tabelis 6.1. on SA Archimedes ja SA Eesti Teadusagentuur (ETAg) määratud kokku 11 tegevuse juures riigieelarvest rahastatavate meetmete rakendamise vastutajaks. Juhime tähelepanu, et SA Archimedes ja SA Eesti Teadusagentuur ei saa olla ENMAK tegevuste eest vastutajad, kuna nendele asutustele pole ettenähtud vastavaid ressursse ega volitusi arengukava rakendamiseks.
4. HTMi kohustused arengukava rakendamisel:
Lk 103 tabelis 6.1. on nimetatud ENMAK rakendamisega seotud osapooled. HTMi ülesandeks teadus- ja arendustegevuse juures on märgitud „avaliku sektori eeskuju“ (meede 2.8) ning „energiasääst muudes sektorites“ (meede 2.9.). Palume täpsustada, milles see roll seisneb. Palume selgitada, kuidas on kavas eelarvestada ja ellu viia järgnevaid meetme 2.8 tegevusi: avaliku sektori liginullenergia hoonete

projekteerimise ja ehitamise pilootprojektid, koolimajade ja lasteaedade rekonstrueerimise hoogustamine, keskvalitsuse hoonete rekonstrueerimise hoogustamine, arhitektuuriväärtusega, muinsuskaitse- ja miljööaladel paiknevate elamute jm hoonete energiatõhusaks renoveerimisel linnaehitusliku jm kultuuriväärtuse säilitamise toetamine, arengustrateegiate loomine energiaefektiivsete elamukvartalite tekkeks linnades, rohemärgiste süsteemi väljatöötamine ja rohelised riigihanked (keskkonnamõju kvaliteedikriteeriumiks), teadus- ja arendustegevus, s.h. hoonete valdkonna uuringute ja analüüside tellimine.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Jevgeni Ossinovski
minister

(allkirjastatud digitaalselt)
Janar Holm
kantsler

Tatjana Kiilo 735 0575
tatjana.kiilo@hm.ee